

İlgili Kanun / Madde
4688 S. KGSTK/12,18

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/8702

Karar No. 2023/9235

Tarihi: 15.06.2023

●SENDİKALARIN İŞLEYİŞİNİN DEMOKRATİK ESASLARA AYKIRI OLAMAYACAĞI

●OBJEKTİF BİR NEDEN OLMAKSIZIN SENDİKA ŞUBESİNİN BİR BAŞKA İLE TAŞINMASINA SENDİKA YÖNETİM KURULUNUN KARAR VEREMEYECEĞİ

ÖZETİ: Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre Adana ilinde mevcut bir şube bulunmasına karşın bu şubenin Kahramanmaraş iline taşınması ve Adana ilinde yeni bir şube açılması, şubelere ilişkin üye sayıları da gözetildiğinde, bu değişikliğe ilişkin objektif ve somut gerekçe ortaya konulup kanıtlanmadığından, sendikaların işleyişinin demokratik esaslara aykırı olamayacağına dair ilkenin ihlali niteliğindedir. Bu itibarla davanın kabulü ile Genel Merkez Yönetim Kurulunun 03.06.2022 tarih ve 1890 sayılı kararı ile 03.06.2022 tarih ve 1891 sayılı kararlarının iptaline karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasındaki sendika yönetim kurulu kararının iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı Birlik Haber-Sen Sendikasının Adana 7 No.lu Şube Başkanı olduğunu, müvekkilinin 2018 yılında seçildiğini, Sendika Ana Tüzüğü gereği seçimlerin 4 yılda bir yapılması gerektiğinden 2022 yılının 10 veya 11. ayında tekrardan seçim olacağını, seçime az bir süre kala alınmış bu kararlar ile Adana, Mersin, Osmaniye ve Hatay olan faaliyet alanından Mersin'in çıkarıldığını ve Adana boşa düşürülerek davalı Sendikanın Genel Merkez Yönetim Kurulu kararı ile Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye ve Kilis olarak faaliyet alanı belirlendiğini, Sendikanın Ana Tüzüğü incelendiği takdirde de şubeye bağlanacak yerleri saptamak ve değiştirmek konusunda herhangi bir düzenleme olmadığını görüleceğini, bu sebeple şubeye bağlanacak yerleri saptamak ve değiştirmek yetkisinin Genel Kurulda olduğunu, bu sebeple Genel Yönetim Kurulu tarafından alınan bu kararların yetkisi dâhilinde olmadan alındığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle Birlik Haber-Sen Sendikası Genel Merkez Yönetim Kurulunun 23.05.2022 tarihli ve 1860 sayılı kararına istinaden alınan, Genel Merkez Yönetim Kurulunun 03.06.2022 tarihli ve 1890 sayılı kararı ile 03.06.2022 tarih ve 1891 sayılı kararlarının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; öncelikle iptali talep edilen 23.05.2022 tarih ve 1860 sayılı karar bakımından sürenin aşıldığını, davanın bu nedenle reddi gerektiğini, davanın haksız ve kötüniyetli olduğunu, davacının davaya konu kararlar bakımından dava açmada hukuki yararı bulunmadığını, davacının başkanı olduğu şubenin kapatılmadığını, sadece Genel Kurul tarafından verilmiş olan yetki ve Tüzük çerçevesinde adres ve isimleri ile il ve işyerlerinin kapsamının belirlendiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; somut uyuşmazlıkta davalı Sendikanın 17.08.2019 tarihli 6. Olağan Genel Kurulunun 14 üncü maddesi ile "Sendika şubesi açma, şube sınırını belirlemek, şubeleri birleştirme veya kapatma kararı vermek; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma ve 400 ve üzeri üyesi olan il ve ilçelerde şube kurabilme konularında genel yönetim kuruluna yetki verilmesine" karar verildiği, davalı Sendika Akdeniz 2 No.lu Adana Şubesinin 16.05.2022 tarihi itibarıyla üye sayısının 431 olduğunun bildirildiği, davaya konu davalı Sendika Genel Merkez Yönetim Kurulunun 23.05.2022 tarih ve 1860 sayılı kararına istinaden alınan, Genel Merkez Yönetim Kurulunun 03.06.2022 tarih ve 1890 sayılı kararının ilgili Kanun maddeleri ve Sendika Tüzüğü'ne uygun olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili istinaf dilekçesinde; müvekkilinin davalı Sendikanın Adana 7 No.lu Şube Başkanı olduğunu, Genel Merkez tarafından şube taşıma konulu yazınının 09.06.2022 tarihinde müvekkiline tebliğ edildiğini, Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından kasıtlı ve kötüniyetli olarak 7 No.lu Şubenin dağılmasına/kapatılmasına karar verildiğini, taşıma adı altında Şubenin fiilen kapatıldığını ve Akdeniz 2 No.lu Adana Şubesinin kurulduğunu, seçime az bir süre kala söz konusu kararın iyiniyet kurallarına da aykırı olduğunu, davaya konu kararlarda atılmış olan imzaların başkası tarafından atılmış olduğu gerekçesi ile savcılığa suç duyurusunda bulunulduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davalı Sendikanın 17.08.2019 tarihli 6. Olağan Genel Kurulunun 14 üncü maddesi ile "Sendika şubesi açma, şube sınırını belirlemek, şubeleri birleştirme veya kapatma kararı vermek; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma ve 400 ve üzeri üyesi olan il ve ilçelerde şube kurabilme konularında genel yönetim kuruluna yetki verilmesine" karar verildiği, davalı Sendika Akdeniz 2 No.lu Adana Şubesinin 16.05.2022 tarihi itibarıyla üye sayısının 431 olduğunun bildirildiği, davaya konu davalı Sendika Genel Merkez Yönetim Kurulunun 23.05.2022 tarih ve 1860 sayılı kararına istinaden alınan, Genel Merkez Yönetim Kurulunun 03.06.2022 tarih ve 1890 sayılı kararının ilgili Kanun maddeleri ve Sendika Tüzüğü'ne uygun olduğu, iyiniyet kurallarına aykırı hareket edildiğine dair somut bir delil sunulmadığı, yargılama sırasında Yönetim Kurulu kararındaki imzaların sahteliğinin ileri sürülmediği gibi istinaf dilekçesinde bu husustaki savcılık soruşturma numarasının da bildirilmediği gerekçesiyle başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz başvurusunda bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili; dava ve istinaf dilekçelerinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, sendika yönetim kurulunun iptali istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun (4688 sayılı Kanun) "Genel kurulların görevleri" kenar başlıklı 12 nci maddesinin (h) bendi şöyledir:

"Sendika şubesi açma, şubeleri birleştirme veya kapatma; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma konularında yönetim kuruluna yetki verme."

3. 4688 sayılı Kanun'un 18 inci maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"Sendika şubeleri en az 400 üye ile kurulur."

4. 4688 sayılı Kanun'un "Diğer kanunların uygulanması" kenar başlıklı 43 üncü maddesi şöyledir,;

"Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, 2908 sayılı Dernekler Kanunu, 743 sayılı Türk Medeni Kanunu ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacaklar hakkında kamu görevlilerinin tabi oldukları personel kanunlarının ilgili hükümleri uygulanır."

5. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Kararın iptali" kenar başlıklı 83 üncü maddesi de şöyledir:

"Toplantıda hazır bulunan ve kanuna veya tüzüğe aykırı olarak alınan genel kurul kararlarına katılmayan her üye, karar tarihinden başlayarak bir ay içinde; toplantıda hazır bulunmayan her üye kararı öğrenmesinden başlayarak bir ay içinde ve her hâlde karar tarihinden başlayarak üç ay içinde mahkemeye başvurmak suretiyle kararın iptalini isteyebilir.

Diğer organların kararlarına karşı, dernek içi denetim yolları tüketilmedikçe iptal davası açılmaz.

Genel kurul kararlarının yok veya mutlak butlanla hükümsüz sayıldığı durumlar saklıdır."

6. Sendika Tüzüğü'nün "Genel kurulların görev ve yetkileri" kenar başlıklı 17 nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...l) Sendika şubesi açma, şubeleri birleştirme veya kapatma kararı vermek; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma konularında genel yönetim kuruluna yetki vermek

n) Mevzuatta veya sendika tüzüğünde genel kurulca yapılması belirtilen diğer işlemleri yerine getirmek ve herhangi bir organın görev alanına girmeyen konuları karara bağlamak"

7. Sendika Tüzüğü'nün "Genel Yönetim Kurulunun Görev Ve Yetkileri" kenar başlıklı 20 nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...f) Genel kurulun verdiği yetkiye dayanarak şube açmak, açılan şubelere yetki vermek, başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatmak, şubelerin idari ve mali denetimini yapmak..."

8. Sendika Tüzüğü'nün "Şube Oluşturulma Usul Ve Esasları

" kenar başlıklı 34 üncü maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) 400 ve üzerinde üyesi olan il ve ilçelerde genel kurul kararıyla veya yetki verilmiş olması halinde genel yönetim kurulu kararı ile şube kurulabilir. Bir ilde birden fazla şube oluşturulabilir. Temsilcilikler birleştirilmek suretiyle de şube oluşturulabilir. Yeni kurulan şubenin veya müstafi durumdaki şubenin yönetim kurulu, genel yönetim kurulu tarafından belirlenir. Bu şekilde atanan yönetim kurulu, atandığı tarihten itibaren en geç 6 ay içinde olmak kaydıyla genel yönetim kurulunun belirlediği tarihte şube genel kurulunu gerçekleştirir."

3. Değerlendirme

1. Somut uyuşmazlıkta davalı Sendikanın 17.08.2019 tarihli Genel Kurulunda "Sendika şubesi açma, şube sınırlarını belirlemek, şubeleri birleştirme veya kapatma kararı vermek; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma ve dört yüz (400) ve üzeri üyesi olan il ve ilçelerde şube kurabilme konularında genel yönetim kuruluna yetki verilmesi" hususunda Genel Yönetim Kuruluna yetki verildiği görülmektedir.

2. Dava konusu Sendika Genel Yönetim Kurulunun 03.06.2022 tarihli ve 1890 sayılı kararı ile "Akdeniz 2 nolu Adana şubenin kurulmasına şube merkezinin Adana ilinde olmasına, faaliyet alanı olarak Adana ili ve ilçelerindeki tüm PTT işyerlerinin olmasına ..." karar verilmiştir. Dava konusu Sendika Genel Yönetim Kurulunun 03.06.2022 tarihli ve 1891 sayılı kararı ile de "... Adana 7 nolu şubenin Kahramanmaraş ilindeki PTT Başmüdürlüğü Üngüt Mah. Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı No:149 Onikişubat/ Kahramanmaraş adresine taşınmasına, faaliyet alanının Kahramanmaraş ili ve ilçelerindeki PTT işyerlerinin olmasına ve şubenin isminin Akdeniz 4 nolu Kahramanmaraş şube olarak değiştirilmesine karar verilmiştir. Ayrıca yeni kurulan şubenin faaliyet alanında Kahramanmaraş ile birlikte Hatay, Osmaniye ve Kilis olmasına ..." karar verilmiştir.

3. Davalı Sendika tarafından ibraz edilen kayıt ve bilgilere göre dava konusu Genel Yönetim Kurulu kararlarının alınmasından önce Adana 7 No.lu Şubenin üye sayısı 842 iken, daha sonra yeni kurulan Akdeniz 2 No.lu Adana Şubenin üye sayısının 424, Akdeniz 4 No.lu Kahramanmaraş Şubenin üye sayısının ise 426 olduğu görülmektedir.

4. Belirtmek gerekir ki 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51 inci maddesinin son fıkrasında sendikaların yönetim ve işleyişlerinin demokrasi esaslarına aykırı olamayacağı vurgulanmıştır.

5. Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre Adana ilinde mevcut bir şube bulunmasına karşın bu şubenin Kahramanmaraş iline taşınması ve Adana ilinde yeni bir şube açılması, şubelere ilişkin üye sayıları da gözetildiğinde, bu değişikliğe ilişkin objektif ve somut gerekçe ortaya konulup kanıtlanmadığından, sendikaların işleyişinin demokratik esaslara aykırı olamayacağına dair ilkenin ihlali niteliğindedir. Bu itibarla davanın kabulü ile Genel Merkez Yönetim Kurulunun 03.06.2022 tarih ve 1890 sayılı kararı ile 03.06.2022 tarih ve 1891 sayılı kararlarının iptaline karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

15.06.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.